

<https://www.energia.gr/article/152461/o-rolos-ths-ellhnikhs-diaheiristikhs-etaireias-ydrogonanthrakon-sthn-asfaleia-ton-yperaktion-ergasion-ereynas-kai-ekmetalleyshs-ydrogonanthrakon>

Άποψη - Ενεργειακό Στίγμα

Ο Ρόλος της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων στην Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων

των Κ. Κωστάκη, Μ. Ματζάκου, Ν. Μπάρκα*

Η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Α.Ε. («ΕΔΕΥ») διαχειρίζεται για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου τα αποκλειστικά δικαιώματά του στην αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στις χερσαίες, υπολίμνιες και υποθαλάσσιες περιοχές, στις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία ασκεί κυριαρχία ή κυριαρχικά δικαιώματα (Ν. 4001/2011)¹. Στις ως άνω αρμοδιότητες της ΕΔΕΥ προστέθηκε το 2016 η υποχρέωση του Ν. 4409/2016 «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ, τροποποίηση του Π.Δ. 148/2009 και άλλες διατάξεις»², βάσει του άρθρου 8 παρ. 4 του οποίου η ΕΔΕΥ ανέλαβε τα καθήκοντα της Αρμόδιας Αρχής.

Δεδομένου, ότι η ΕΔΕΥ ξεκίνησε στην πράξη τη λειτουργία της μόνο από το 2017, οπότε και ξεκίνησε η στελέχωσή της, η επιτυχής εκπλήρωση του σημαντικότερου ρόλου που της είχε ανατεθεί με το Ν. 4409/2016 αποτελούσε μια σημαντική πρόκληση. Η λύση στο αδιέξοδο που είχε δημιουργηθεί δόθηκε μέσω της απευθείας συνεργασίας της με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανοικοδόμησης και Ανάπτυξης (European Bank for Reconstruction and Development), διενεργώντας ανεξάρτητο διεθνή διαγωνισμό για την ανάδειξη συμβούλου – εμπειρογνώμονα που θα παρείχε συνδρομή στην ΕΔΕΥ για την επιτυχή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας στην Ελλάδα.

Η νορβηγική εταιρεία DNV GL, με πολυετή εμπειρία στον τομέα των υπεράκτιων εργασιών υδρογονανθράκων ήταν η Ανάδοχος του διαγωνισμού και ήδη από τον Αύγουστο του έτους 2017 σε συνεργασία με την ΕΔΕΥ ξεκίνησε την διενέργεια μελέτης ελλείψεων (gap analysis) μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2013/30/ΕΕ3 και του Ελληνικού Νόμου 4409/2016, με τον οποίον αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη. Παράλληλα, ξεκίνησε η διαδικασία κατάρτισης κανονισμών και κατευθυντήριων εγγράφων με στόχο τη διασαφήνιση των απαιτήσεων της ΕΔΕΥ υπό την ιδιότητά της

ως Αρμόδια Αρχή, από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στις υπεράκτιες εργασίες υδρογονανθράκων και την ενημέρωση του κοινού για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η συνεργασία αυτή ολοκληρώθηκε με επιτυχία τον Μάρτιο του 2018, οπότε δημοσιεύθηκε η πολιτική της νέας Αρμόδιας Αρχής καθώς και το σύνολο των κατευθυντηρίων εγγράφων και οδηγιών 4-8 προς τους διαχειριστές και ιδιοκτήτες εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Τα ως άνω έγγραφα ετέθησαν αμέσως σε εφαρμογή στη μοναδική υπεράκτια εγκατάσταση παραγωγής υδρογονανθράκων στην Ελλάδα, στον Πρίνο, η δε λειτουργία της Ελληνικής Αρμόδιας Αρχής, η οποία ξεκίνησε μετά την έκδοση των κατευθυντηρίων εγγράφων της την πλήρη ενάσκηση του ρυθμιστικού της ρόλου, χαιρετίστηκε από το σύνολο της βιομηχανίας πετρελαίου που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και τις γύρω περιοχές, αλλά και από την εποπτεύουσα Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁹.

Καταλυτικό ρόλο στις ως άνω εξελίξεις διαδραμάτισε η δημιουργία στην ΕΔΕΥ ομάδας παρακολούθησης των θαλάσσιων δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων, η οποία ξεκίνησε τις εργασίες της μόλις των Αύγουστο του 2017. Η ομάδα αυτή εργάζεται ανεξάρτητα από τα υπόλοιπα τμήματα της ΕΔΕΥ και αναφέρεται απευθείας στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΕΔΕΥ κ. Γιάννη Μπασιά.

Από τον Μάρτιο, λοιπόν, του 2018 και μέχρι σήμερα η ΕΔΕΥ υπό την ιδιότητά της ως Αρμόδια Αρχή, αξιολόγησε και αποδέχθηκε τρεις Εκθέσεις Μεγάλου Κινδύνου, αξιολόγησε οκτώ Κοινοποιήσεις Εργασιών Γεώτρησης και επιπλέον αξιολόγησε μία κοινοποίηση σχεδιασμού νέας υπεράκτιας εγκατάστασης στην Ελλάδα. Επιπλέον, διενήργησε με επιτυχία επιθεωρήσεις σε όλες τις υπεράκτιες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων που λειτουργούν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα και ενημέρωσε τις εταιρείες που επίκειται να ξεκινήσουν υπεράκτιες εργασίες πετρελαίου στον αμέσως επόμενο διάστημα για το σύνολο των υποχρεώσεων τους.

Παράλληλα, έχοντας ως γνώμονα τη διαρκή επιμόρφωση της ομάδας της και την βελτίωσή της κατά την ενάσκηση του ρυθμιστικού της ρόλου, η ΕΔΕΥ είναι μέλος της Ομάδας Αρμοδίων Αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμμετέχει τακτικά στις συναντήσεις που πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διά της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας και επιδιώκει συνεργασίες με γειτονικά κράτη – μέλη της Ε.Ε. με στόχο την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και εμπειριών. Με πρωτοβουλία, δε, της ΕΔΕΥ έχει ξεκινήσει η συζήτηση για το σχηματισμό ενός φόρουμ των μεσογειακών κρατών, αντίστοιχου με αυτό που υπάρχει εδώ και χρόνια στη Βόρεια Θάλασσα, αποσκοπώντας στη βελτίωση του επιπέδου ασφαλείας στις υπεράκτιες εργασίες υδρογονανθράκων στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου.

Στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της συνεργασίας με τους αντίστοιχους αρμόδιους ευρωπαϊκούς φορείς, η ΕΔΕΥ σύναψε συμφωνία με τη Γενική Διεύθυνση για την Ασφάλεια Εξορυκτικών και Ενεργειακών Δραστηριοτήτων – UNMIG, του Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης της Ιταλίας¹⁰, η οποία επικεντρώνεται στην ανταλλαγή τεχνολογίας σε θέματα αποξήλωσης και επαναχρησιμοποίησης των υπεράκτιων εγκαταστάσεων παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου που πρόκειται να παροπλιστούν. Πρόσφατα η ΕΔΕΥ υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με τον Οργανισμό Υδρογονανθράκων της Κροατίας¹¹, η οποία επικεντρώνεται στην ανταλλαγή τεχνολογίας πάνω στις διαδικασίες επιθεώρησης και διερεύνησης συμβάντων. Στο άμεσο μέλλον έπονται, δε, αντίστοιχες συνεργασίες με το Υπουργείο Εργασίας της Κύπρου και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ιρλανδίας.

Περαιτέρω, κατόπιν σχετικού αιτήματός της προς τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πέτυχε την εξασφάλιση βοήθειας από το Joint Research Centre (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹², που αποτελεί κατ' ουσίαν το Επιστημονικό Ινστιτούτο της Επιτροπής. Από τη συνεργασία

αυτή, η ΕΔΕΥ βελτίωσε περαιτέρω τις ήδη υπάρχουσες διαδικασίες της σε θέματα υπεράκτιας ασφάλειας, δημιούργησε Μηχανισμό Εμπιστευτικής Αναφοράς συμβάντων, για την εμπιστευτική αναφορά από εργαζόμενους στη βιομηχανία πετρελαίου ή και από το κοινό, γεγονότων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

Το JRC παρείχε ακόμη εμπειρογνωμοσύνη στην ΕΔΕΥ σε ένα ακόμη τομέα αρμοδιότητάς της, ήτοι στην κατάρτιση του εθνικού σχεδίου αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, που βάσει του άρθρου 29 του Ν. 4409/2016 η ΕΔΕΥ σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και λοιπούς συναρμόδιους φορείς, πρέπει να καταρτίσει.

Για το σκοπό αυτό η ΕΔΕΥ έχει ήδη σχηματίσει ομάδα εργασίας, τα μέλη της οποίας προέρχονται από 18 φορείς του Ελληνικού Δημοσίου, πρωταρχικό, δε, ρόλο στο έργο της διαδραματίζει το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μέσα στο επόμενο διάστημα, η ΕΔΕΥ πρόκειται να ολοκληρώσει το πρώτο σχέδιο του εθνικού αυτού σχεδίου που θα αναφέρεται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε υπεράκτιες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Το σχέδιο, στην κατάρτιση του οποίου συμμετέχει και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, είναι εθνικής σημασίας, καθώς η μη ορθή εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης δύναται να οδηγήσει σε ρύπανση με διασυνοριακές επιπτώσεις.

Η ΕΔΕΥ συμμετείχε ακόμη στη δημόσια διαβούλευση μετά την παρέλευση των πέντε ετών από την θέση σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 13, καταθέτοντας τις απόψεις της σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της Οδηγίας στην επίτευξη του μέγιστου επιπέδου ασφαλείας στις υπεράκτιες εργασίες εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, αλλά και εκθέτοντας τα σημεία εκείνα που κατά τη γνώμη της χρήζουν βελτίωσης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη νέα πραγματικότητα που η Ελλάδα θα κληθεί να αντιμετωπίσει σε σχέση με την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων σε πολύ βαθιά νερά. Το τελευταίο, δε, αυτό σημείο, το οποίο απασχολεί ιδιαίτερα την ΕΔΕΥ, ενόψει και των νέων ερευνών που πρόκειται να διενεργηθούν δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης, απετέλεσε πρόσφατα θέμα συζήτησης με τον επικεφαλής του Upstream Oil & Gas της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες.

Στα άμεσα σχέδια επιμόρφωσης της ομάδας της ΕΔΕΥ περιλαμβάνεται η παρακολούθηση άσκησης ετοιμότητας του Υπουργείου Επιχειρήσεων, Ενέργειας και Βιομηχανικής Στρατηγικής του Ηνωμένου Βασιλείου, που θα πραγματοποιηθεί στο Αμπερντίν της Σκωτίας σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς και πετρελαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη Βόρεια Θάλασσα. Η ΕΔΕΥ εξασφάλισε επίσης χρηματοδότηση από την Πρεσβεία της Νορβηγίας για την παρακολούθηση άσκησης αντιμετώπισης πετρελαιοκηλίδας στη θαλάσσια περιοχή του Μπέργκεν της Νορβηγίας, η οποία διοργανώνεται από το Νορβηγικό Σύνδεσμο Καθαρών Θαλασσών (NOFO) τον Οκτώβριο του 2019.

Η ασφάλεια των εργαζομένων στις υπεράκτιες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος, είναι οι πρωταρχικοί στόχοι για τους οποίους εργάζεται η ομάδα παρακολούθησης των θαλάσσιων δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων της ΕΔΕΥ.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Ν.4001/2011 (ΦΕΚ 179 Α/22.08.2011) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»
2. Ν. 4409/2016 (ΦΕΚ 136 Α/28.07.2016) «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ, τροποποίηση του Π.Δ. 148/2009 και άλλες διατάξεις»
3. Οδηγία 2013/30/ΕΕ Του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2013 για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ
4. <https://www.greekhydrocarbons.gr/pdfs/offShoreSafety/ROMH.pdf>
5. <https://www.greekhydrocarbons.gr/pdfs/offShoreSafety/ALARP.pdf>
6. <https://www.greekhydrocarbons.gr/pdfs/offShoreSafety/Verification.pdf>
7. <https://www.greekhydrocarbons.gr/pdfs/offShoreSafety/TRoRMH.pdf>
8. <https://www.greekhydrocarbons.gr/pdfs/offShoreSafety/PolicyStrategy.pdf>
9. JRC Technical Report «Provision of Advisory Support to the Hellenic Hydrocarbon Resources Management (HHRM)», Ispra, European Commission 2018
10. https://www.greekhydrocarbons.gr/news_en/PR13062018_GR.pdf
11. https://www.greekhydrocarbons.gr/news_gr/PR_REL_260219.html
12. https://www.greekhydrocarbons.gr/news_gr/PR_REL_061118.html
13. https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-on-the-evaluation-of-the-offshore-safety-directive_el

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η Κατερίνα Κωστάκη είναι γεωλόγος με Διδακτορικό δίπλωμα πάνω στην αποθήκευση φυσικού αερίου σε γεωλογικούς σχηματισμούς και περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα στον τομέα της υπόγειας αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα στον Καναδά. Ως μέλος της ομάδας της ΕΔΕΥ έχει αναλάβει το ρόλο του συντονισμού και παρακολούθησης των θαλάσσιων δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων.

Η Μαρία Ματζάκου είναι δικηγόρος με μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο της Ενέργειας και προηγούμενη εμπειρία σε εταιρείες και ομίλους εταιρειών στην Ελλάδα και έχει αναλάβει την νομική υποστήριξη του τμήματος θαλάσσιων δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων και είναι υπεύθυνη για τα νομικά θέματα της Ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Ο Νικόλαος Μπάρκας είναι γεωλόγος με μεταπτυχιακές σπουδές στην Αγγλία και εμπειρία πάνω από 20 έτη στο χώρο της πετρελαϊκής βιομηχανίας. Ως μέλος της ομάδας της ΕΔΕΥ έχει αναλάβει την παρακολούθηση των γεωτρήσεων και των υπεράκτιων εργασιών υδρογονανθράκων καθώς και τη διενέργεια επιθεωρήσεων.